

Vereniging
Transmurale
Zorg **sterk in
verbinden**

Jaarplan 2024

Netwerk Dementie Haaglanden

Inleiding

Dementie is hard op weg om volksziekte nummer één te worden. Het merendeel van de mensen met dementie is thuiswonend. Het bieden van effectieve en efficiënte dementiezorg is noodzakelijk om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo'n goed mogelijke kwaliteit van leven te geven. De zorgstandaard dementie geeft een eenduidig beeld van wat hieronder wordt verstaan en de nationale dementiestrategie geeft focus. In dit jaarplan worden activiteiten in de regio Haaglanden beschreven, waarmee de netwerkleden vanuit de VVT, ziekenhuizen, GGZ, welzijn en eerste lijn in gezamenlijkheid met de gemeenten, Alzheimer Nederland en de verzekeraars de dementiezorg naar een zo hoog mogelijk niveau willen tillen. Kerndoelstelling van het netwerk is daarbij dat de aangesloten partijen elkaar weten te vinden.

Missie (Het bestaansrecht)

Het Netwerk Dementie Haaglanden staat voor het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van dementiezorg in de regio Haaglanden. De wensen en behoeften van iemand met dementie en diens naasten staan daarbij centraal. We doen dit door formele en informele zorg- en welzijnsorganisaties samen te brengen op de inhoud om van daaruit te komen tot regionale samenwerkingsafspraken.

Visie (De toekomstdroom)

Mensen met dementie en hun mantelzorgers ervaren goede dementiezorg die aansluit op hun wensen en behoeften. Zij tellen mee, doen mee en zijn van waarde. Samen met hen wordt gekeken naar wat nog wél kan. Hierbij maken we gebruik van verschillende methodieken en vertalen we deze naar de regio. Passende zorg wordt aan huis geboden of in een woonvorm die past bij de zorg behoefte, rekening houdt met culturele achtergrond en op een verantwoorde manier levensvrijheid biedt. Dankzij lessen uit de Sociale Benadering Dementie is er kennis in de wijk over de ziekte en hoe men kan helpen. Zorgverlening wordt gekenmerkt door multidisciplinaire afstemming, een vaste casemanager waar mogelijk en digitale innovatie. Formele en informele zorg werken zichtbaar samen in de wijk om de cliënt te ondersteunen en de mantelzorger te ontlasten. Als netwerk dragen wij bij aan deze visie door zorg en welzijnsinstellingen uit de formele en informele zorg met elkaar te verbinden. Wij vertalen landelijk beleid door naar de wijk en bieden zorgorganisaties de gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan over goede voorbeelden en elkaar te inspireren. Zo dragen we bij aan een goede balans tussen enerzijds het unieke karakter van de organisatie behouden en anderzijds een efficiënte en robuuste samenwerking.

Het netwerk voert op basis van vier kernfuncties haar activiteiten uit:

1. Coördineren

Het geheel aan activiteiten om de samenwerking te bevorderen en een eenduidig regionaal beleid te creëren.

2. Informeren

Informatievoorziening voor de leden van het netwerk over regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van dementie.

3. Signaleren

Het ophalen van knelpunten en goede voorbeelden. Op basis daarvan zoeken naar oplossingen, deze uitvoeren en weer bijstellen.

4. Faciliteren

Het faciliteren van projecten, scholings- en informatiebijeenkomsten die gericht zijn op samenhang en kwaliteit van dementiezorg.

Ambitie 1 – Preventie & vroegtijdige zorgplanning

Tijdig spreken over wensen, waarden en behoeften van de patiënt en de naasten. Door tijdig in gesprek te gaan, is het mogelijk om de zorg en ondersteuning af te stemmen op de patiënt en de naasten. Dit brengt rust voor de patiënt en de naasten in een toch al zware en emotionele periode, zodat er zoveel mogelijk kwaliteit is van leven tot het einde en op betekenisvolle manier afscheid genomen kan worden.

Projecten:

➤ **Gestructureerd Periodiek Overleg (GPO)**

Tijdens een Gestructureerd Periodiek Overleg (GPO) vindt er afstemming plaats tussen de professionals in zorg en welzijn rondom een cliënt met dementie. Signalen van een niet pluis gevoel bij ouderen in de wijk komen hier samen en er is onderling afstemming hoe hiermee om te gaan. Vroegtijdige zorgplanning (ACP) wordt hierin meegenomen en voortgezet gedurende het gehele ziekteproces. In 2023 is de verkenningsfase rondom financiering en andere drempels om een GPO op te starten voltooid.

In 2024 wordt een generieke handleiding opgesteld met bijbehorend implementatieplan. Ook wordt er een webinar georganiseerd om kennis over een GPO te verbreiden met deze handreiking als basis.

➤ **Samenwerking rondom het Volledig Pakket Thuis (VPT)**

Omdat mensen langer thuis blijven wonen en de verpleeghuisplekken schaars zijn, bieden steeds meer organisaties een VPT aan. Hierbij ontvangen mensen met dementie zorg die ze normaliter in een verpleeghuis zouden ontvangen. Alle diensten die onder het VPT vallen worden door één zorgaanbieder geleverd.

Wij volgen het VPT-project dat Zorgscala in 2023 gestart is en sluiten aan bij de bijeenkomsten die zij organiseren. De uitkomsten koppelen wij in het programma-overleg terug aan onze leden. Als de situatie erom vraagt en wij vanuit onze rol meerwaarde kunnen leveren sluiten wij in een later stadium aan.

➤ **Beter thuis met dementie**

De gemeente Den Haag wil naar voorbeeld van andere regio's een logeerweek financieren voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Deze cursusweek richt zich op mensen met dementie vlak voor of na een diagnose en hun partner. Tijdens deze week worden allerlei preventieve cursussen gegeven om mensen voor te bereiden op wat ze mogelijk te wachten staat, zoals fysiotherapie en lotgenotencontacten.

Wij vervullen de rol van kartrekker bij het opzetten van dit project. Hierbij creëren wij overzicht van welke zorg- en welzijnsorganisaties een rol willen vervullen bij de organisatie van zo'n week en hoe die rol eruit ziet. Wij schrijven een projectplan voor de implementatie van dit project en fungeren als contactpersoon voor de gemeente Den Haag. Indien nodig leveren wij een projectleider om dit project te implementeren.

Ambitie 2 – Eigen regie en samen beslissen

De patiënten en naasten centraal stellen in de zorg is ons uitgangspunt. Inzicht in de wensen, waarden en behoeften maakt duidelijk wat mensen echt belangrijk vinden en waar prioriteit aan gegeven dient te worden. De zorgverleners dienen daarbij oog te hebben voor de informatiebehoefte van de patiënt en de naasten, zodat goede, tijdige en op de behoeften afgestemde informatie verleend kan worden over dementiezorg. Als de patiënt en de naasten weten waar zij prioriteit aan wensen te geven, is het makkelijker om zelf regie te nemen en samen met de betrokken zorgverleners te beslissen over de behandeling en het ondersteuningsaanbod.

Projecten:

➤ **Klantarena**

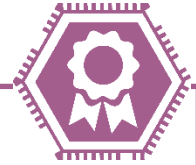
Een klantarena is een live setting bestaande uit een binnenring van ongeveer tien mensen met dementie en/of hun mantelzorgers en de buitenring, die bestaat uit professionals. Een onafhankelijk voorzitter vraagt specifieke thema's uit en de uitkomsten hiervan kunnen worden gebruikt om beleid te schrijven en/of aan te passen.

In navolging van de voorbereiding in 2023 organiseren wij in Q1 2024 de eerste klantarena met als thema's *respijtzorg* en *prettig langer thuis wonen*. Deze klantarena dient ter inspiratie hoe zorg- en welzijnsorganisaties dit zelf kunnen opzetten. De klantarena wordt geëvalueerd en bij een positieve evaluatie herhaald met andere thema's, waarin diversiteit wordt meegenomen.

Reguliere activiteiten:

➤ **Informatievoorziening**

We dragen zorg voor een goede informatievoorziening voor zorgverleners, patiënten en mantelzorgers. We stellen hiertoe de papieren 'informatiemap dementie' ter beschikking. Deze map kan worden uitgegeven via zorg- en welzijnsinstellingen. Overige informatie wordt verspreid via de VTZ-website, de website van Geheugensteunpunt, de maandelijkse mailing voor casemanagers dementie, LinkedIn en de nieuwsbrief, waarbij zo nodig verwezen wordt naar landelijke bronnen zoals Vilans en Pharos. Tot slot wordt vanuit Dementie Netwerk Nederland een nieuwe website uitgerold met een regionaal levenspad waar wij op zullen aansluiten.

Ambitie 3 – Kwaliteit van dementiezorg

Er wordt kwalitatief goede dementiezorg geleverd aan patiënten en naasten. Als je als patiënt dementiezorg nodig hebt, wil je er blind op kunnen vertrouwen dat deze zorg van hoge kwaliteit is.

Dat betekent dat de zorg effectief en veilig moet zijn en aansluit op de wensen, waarden en behoeften van de patiënt en de naasten. De kwaliteit van zorg kan pas verbeterd worden als teruggekeken wordt naar hoe de zorg eerder geboden is, daarvan geleerd wordt en er vervolgens verbeteringen worden doorgevoerd.

Projecten:

➤ **Regionale werkafspraken diagnostiek**

In 2022 is de RTA Diagnostiek bij dementie herzien: een document waarin de werkafspraken rondom diagnostiek bij (een vermoeden van) dementie zijn vastgelegd. Het doel hiervan is om de diagnostiek van dementie bij de huisarts te beleggen waar dit kan, zodat de poliklinieken, GGZ en SOG meer ruimte hebben voor hoog complexe diagnostiek. In 2023 zijn twee succesvolle scholingsbijeenkomsten georganiseerd voor huisartsen.

In 2024 maken we een plan voor de structurele verspreiding van het kennisdocument en herhaling van de scholingsbijeenkomsten, zodat geborgd is dat (nieuwe) huisartsen kennis ontvangen over deze afspraken.

➤ **Nazorg voor mantelzorgers**

In de Zorgstandaard Dementie wordt aanbevolen dat er (na)zorg is voor mantelzorgers ten behoeve van adequate rouw- en verliesverwerking. Voor de regio Haaglanden willen we deze nazorg optimaliseren.

We zorgen dat er een overzicht van initiatieven in de regio is waar mantelzorgers terecht kunnen. Hierbij richten we ons niet alleen op rouw- en verliesverwerking na overlijden maar ook op mantelzorgbegeleiding gedurende het gehele ziekteproces van iemand met dementie. Daarnaast doen we behoefteonderzoek bij mantelzorgers en bekijken we de financieringsmogelijkheden voor casemanagers dementie en medisch maatschappelijk werkers voor mantelzorgbegeleiding na een diagnose, transfer of overlijden van diens partner.

Reguliere activiteiten:

➤ **Netwerkbijeenkomsten**

Er worden minimaal drie bijeenkomsten per jaar georganiseerd die in verschillende vormen en voor verschillende doelgroepen zullen plaatsvinden. Door middel van netwerkbijeenkomsten wordt de kennis en kunde van zorgverleners en vrijwilligers naar een hoger niveau getild. Een hoger kennisniveau draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteit van dementiezorg.

➤ **Zelfscan zorgstandaard Dementie**

Alle leden van het netwerk krijgen periodiek de mogelijkheid om de zelfscan van de zorgstandaard dementie uit te voeren. De zelfscan geeft zorgorganisaties inzicht in waar zij staan op het gebied van de implementatie van de aanbevelingen uit de zorgstandaard. Daarnaast geeft het inzicht in waar verbetering mogelijk is en waar goede voorbeelden kunnen worden gedeeld.

Ambitie 4 – Transmurale samenwerking en wijkgericht werken

Zorgverleners en organisaties werken moeiteloos met elkaar samen, is onze toekomstwens. Dementiezorg is bij uitstek multidisciplinaire zorg en vraagt om goede samenwerking tussen de verschillende zorgverleners en organisaties. De zorg is afgestemd op de wensen, waarden en behoeften van de patiënt en de naasten en wordt verleend op basis van afspraken over samenwerking tussen de zorgverleners en organisaties. Het is van essentieel belang dat relevante kennis op het juiste moment bij alle partijen bekend is om persoonsgerichte zorg te kunnen leveren. Het gaat daarbij niet enkel om medische kennis, maar zeker ook over psychosociale en spirituele aspecten.

Projecten:

➤ **Wijkgericht werken**

De regio Haaglanden is een versnipperde regio, waarin de diversiteit ook in de verschillende wijken te zien is. Er worden veel activiteiten georganiseerd voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Regio breed overzicht ontbreekt echter nog. In steeds meer wijken worden geriatrische netwerken opgericht waarin korte lijnen zijn tussen formele en informele zorg- en welzijnsorganisaties. Deze netwerken richten zich echter op een bredere doelgroep dan alleen mensen met dementie.

In 2024 zorgen wij er in samenwerking met de gemeenten en Alzheimer Haaglanden voor dat de sociale kaart compleet is met alle initiatieven op het gebied van dementie, zodat dit goed vindbaar is voor zowel mensen met dementie en hun mantelzorgers als professionals. Daarnaast delen wij goede voorbeelden op het gebied van dementie uit de geriatrische netwerken. Tot slot onderzoeken wij hoe we professionals kunnen ondersteunen om elkaar makkelijker te vinden. Dit voeren we uit in nauwe afstemming met het project 'Gegevensuitwisseling kwetsbare ouderen thuis' vanuit het programma Zorg-ICT.

➤ **Crisisvoorzieningen**

Eind 2019 zijn er afspraken gemaakt tussen Zorgscala, Hadoks en Parnassia in de regio Haaglanden met betrekking tot taken en verantwoordelijkheden rond gedwongen zorg bij ouderen met dementie onder de Wzd en Wvggz. Er zijn voldoende IBS-bedden bij de VVT-partners in de regio en Parnassia biedt indien nodig gedwongen zorg onder de Wvggz. De zorgbehoefte en geïndiceerde interventie zijn leidend in de triage. In 2024 wordt gestart met:

- Periodieke evaluatie van de praktijk en de afspraken.
- Betrekken van de ziekenhuizen, of in ieder geval hen informeren over de afspraken.
- Aanbod voor gedwongen zorg binnen gesloten kader voor patiënten met NAH.
- Duidelijke routing/contactgegevens en een escalatieroute.
- Mogelijkheid tot wederzijdse consultatie om crisis te voorkomen dan wel om elkaar hierbij te ondersteunen.

Reguliere activiteiten:

➤ **Inzicht in wachtlijstregistratie, centraal verdeelpunt en contactgegevens casemanagers**

Elk kwartaal worden de wachtlijstgegevens aangeleverd conform de wachtlijstregistratie van de Nederlandse Zorg autoriteit. In 2024 draagt VTZ dit over aan het gemeenschappelijk verdeelpunt CMD. Verdere informatie over de opzet van het verdeelpunt en de wachtlijsten wordt door VTZ naar de leden van het programma-overleg gecommuniceerd. Tot slot houdt VTZ een document bij met actuele contactgegevens en expertise van de casemanagers dementie. Deze staan op de website van VTZ en geheugensteunpunt.nl.

➤ **Samenwerking met andere netwerken**

We zetten onze samenwerking met zowel Dementie Netwerk Nederland als het Netwerk Palliatieve Zorg voort en verkennen ook de samenwerking met andere netwerken zoals het ALS netwerk Haaglanden. Samenwerking met andere netwerken biedt ons de mogelijkheid om kennis uit te

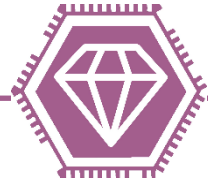

wisselen zowel landelijk als regionaal, zodat dementiezorg kan worden geleverd volgens de nieuwste inzichten en standaarden.

➤ **Programma-overleg Dementie**

Om de leden van het netwerk in gezamenlijkheid te laten nadenken en spreken over de benodigde samenwerking en verbeteringsprocessen, organiseren we vier Programma-overleggen.

Ambitie 5 – Sensitiviteit voor diversiteit

De regio Haaglanden kent diversiteit op allerlei vlakken, zoals: Cultuur, gender, etniciteit en seksualiteit. Sensitief werken creëert ruimte voor een echte ontmoeting tussen zorgprofessional en de leefwereld van iemand met dementie en diens mantelzorg. Rekening houdend met de achtergrond van iemand, zodat de zorgvrager een passend antwoord en gerichte hulp kan krijgen.

Projecten gericht op professionals:

➤ **Interculturele vaardigheden voor professionals**

We bieden kennis in de vorm van netwerkbijeenkomsten, e-mails en nieuwsbrieven op het gebied van cultuur-, gender, en opleidingsverschillen rondom dementiezorg. Hiervoor winnen wij informatie in bij landelijke en lokale kenniscentra zoals Pharos, Alzheimer NL, COC, FHA en PEP.

Projecten gericht op mensen met dementie en mantelzorgers:

➤ **Onderzoek mismatch dementiezorg voor mensen met een migratieachtergrond**

Hoe komt het dat er vanuit veel mensen met dementie en mantelzorgers met een migratieachtergrond een gemis wordt ervaren qua passende dementiezorg en ondersteuning, terwijl er veel initiatieven zijn opgericht om dit te verhelpen? Hoe kan dit beter op elkaar worden aangesloten?

Samen met sleutelfiguren uit de regio Haaglanden onderzoeken wij waar precies de mismatch zit in dementiezorg voor mensen met een migratieachtergrond. Dit onderwerp wordt in Q1 geagendeerd op een bijeenkomst van 'kleurrijke mantelzorg' georganiseerd door PEP, waar sleutelfiguren uit allerlei culturen aanwezig zijn. De uitkomst gebruiken wij om de verschillende organisaties die actief zijn in deze sector met elkaar in contact te brengen en de aansluiting op de doelgroep te verbeteren.

➤ **Huiskamergesprekken voor mensen met een migratieachtergrond**

Sinds 2021 organiseren wij preventieve huiskamergesprekken over dementie voor mensen met een Hindoestaanse achtergrond.

In 2024 vertalen we deze opzet ook naar doelgroepen vanuit een andere etnische achtergrond, waarbij we ons dit jaar specifiek richten op de Turkse en Marokkaanse doelgroep. We schakelen een geestelijk verzorger in die met kleinschalige groepen inwoners in gesprek gaat over dementie en eventuele taboe onderwerpen bespreekbaar maakt. Dit met als doel om kennis over dementie(zorg) te vergroten en mantelzorgers te ondersteunen.

Reguliere activiteiten:

➤ **Samenwerking Vobis : voorlichting dementiezorg voor mensen met een Hindoestaanse achtergrond**

Samen met stichting Vobis zijn vanaf 2021 veel inwoners (waaronder mantelzorgers) van Den Haag met een Hindoestaanse achtergrond bereikt in het kader van dementie en dementiepreventie. De vraag om vervolg van deze informatieve sessies is groot en daarom wordt deze samenwerking voortgezet in 2024. Er zullen interactieve huiskamergesprekken en een conferentie worden georganiseerd rondom het thema dementie.

Ambitie 6 – Doorontwikkeling Netwerk Dementie Haaglanden

Een netwerk dat partijen verbindt en staat voor verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van dementiezorg in de regio Haaglanden is ons uitgangspunt. Het netwerk functioneert als centraal loket voor de regio waar vragen gesteld kunnen worden, kennis gedeeld kan worden en regionale samenwerkingsafspraken gemaakt kunnen worden. De netwerkleden komen zowel 'halen' als 'brengen' en zijn als mede-eigenaren gezamenlijk verantwoordelijk voor het succes van het netwerk.

Reguliere activiteiten:

➤ **Adviesraad Dementie**

Zorg- en welzijnsorganisaties die actief zijn op het gebied van dementie kunnen lid worden van het netwerk. Voor partijen die geen zorg- of welzijnsaanbieder zijn, bestaat deze mogelijkheid niet. Belangrijke stakeholders, zoals een vertegenwoordiging van patiënten en naasten, gemeenten en zorgverzekeraars kunnen daarom zitting nemen in de adviesraad. Deze adviesraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven op het gebied van dementie, vanuit de ervaring en kennis die de afzonderlijke leden van de adviesraad hebben. We faciliteren ten minste drie bijeenkomsten waarvan één aansluit op het eerder genoemde programma-overleg.

➤ **Toetreding nieuwe leden**

Dementiezorg is multidisciplinaire zorg en het zorglandschap in de regio Haaglanden is divers. We dragen zorg voor de toetreding van nieuwe leden en dat dit op een zorgvuldige manier gebeurt. Hiervoor worden aspirant leden uitgenodigd voor een gesprek en moeten zij voldoen aan bepaalde toetredingscriteria. Na het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst wordt het lidmaatschap effectief.